

PROKURORŲ PROFESINĖ SAJUNGA

Lietuvos Respublikos Prezidentui
Gitanui Nausėdai
kanceliarija@prezidentas.lt

2020-02-20

Nr. R-1

I

Lietuvos Respublikos
Generaliniam prokurorui
Evaldui Pašiliui
evaldas.pasilis@prokuraturos.lt

Lietuvos Respublikos Seimo
Teisės ir teisėtvarkos komiteto
Pirmininkei Agnei Širinskienei
priim@lrs.lt

Lietuvos Respublikos
Valstybės Kontrolieriui
Arūnui Dulkiui
arunas.dulkys@vkontrolė.lt

Lietuvos Respublikos
Lygių galimybių kontrolieriui
Agnetai Skardžiuvienei
lygybe@lygybe

DĖL PROKURATŪROS VEIKLOS PROCESŲ OPTIMIZAVIMO

2019-11-08 generalinio prokuroro įsakymu Nr. I-303 buvo sudaryta darbo grupė prokuratūros veiklos procesų optimizavimo galimybėms įvertinti (siekiant šių tikslų: 1) prokuratūros veiklos valdymo efektyvumo; 2) tolygaus darbo krūvio užtikrinimo, 3) racionalaus žmoniškųjų, finansinių išteklių valdymo; 4) vidaus administravimo pagerinimo). Šios darbo grupės darbo sparta (kiekvieną antradienį rengiami posėdžiai, kurie buvo suplanuoti visam vasario mėnesiui) leidžia pagrįstai manyti, jog institucija intensyviai yra ruošiama taip vadinamam optimizavimui. Darbo grupės tarpinės ataskaitos ir optimizavimo kryptys buvo pateiktos prokuratūros bendruomenei.

Prokurorų bendruomenėje sklando informacija, jog šių metų prokuratūros biudžete yra vieno milijono eurų „skylė“, kuri buvo perkelta iš praeitų metų. Kaip vienas iš būdų užpildyti „skylę“ ir gauti trūkstamų lėšų būtų jų sutaupymas, tame tarpe optimizuojant institucijos veiklą, atsisakant funkcijų dubliavimo ir pan. Kadangi prokuratūros vadovybė nieko paaiškinti nebandė, todėl prokuratūros bendruomenėje atsirado svarstymų, su kuo tas optimizavimas galėtų būti susijęs arba kokia jo tikroji priežastis? Pats siekis taupyti valstybės lėšas sveikintinas dalykas, tačiau visada lieka nemažiau įdomių klausimų, - kodėl susidarė lėšų trūkumas ir kieno sąskaita bus taupomos lėšos? Kaip aiškėja, optimizavimas palies pačias žemiausias prokuratūros grandis (teritorinių prokuratūrų prokurorus, valstybės tarnautojus, pagal darbo sutartį dirbančius darbuotojus) ir taip galbūt bus išspręstas finansų trūkumo klausimas.

Prokurorų profesinė sąjunga ir minėta darbo grupė jau sulaukė eilinių prokurorų skundų ir nuogaštavimų dėl ruošiamo optimizavimo (apylinkių prokuratūrų naikinimo ir prokurorų darbo vietų perkėlimo, vyriausiųjų specialisčių-administratorių, dokumentų valdymo sistemos darbuotojų, valytojų etatų naikinimo). Visi gauti skundai pateikiami šio rašto prieduose.

Prokurorų profesinė sąjunga reiškia susirūpinimą, jog prokuratūros vadovybė, siekdama optimizuoti institucijos veiklą, pradės naikinti (kitais neįvardinsi) realiai dirbančių teritorinių prokuratūrų prokurorų ir personalo darbo vietas, nepagrįstai motyvuodama tuo, jog nusikalstamumas mažėja, gyventojų skaičius šalyje mažėja, todėl, siaurėjant darbo apimtims, prokurorų skaičius turėtų taip pat mažėti. Nuolat pabrėžiame, kad Prokurorų profesinė sąjunga iš esmės pritaria prokuratūros veiklos optimizavimui ir valstybės lėšų taupymui. Tačiau nuolat akcentuojame, kad įstaigos reorganizavimo klausimai turi būti sprendžiami atsižvelgiant ir įvertinant esminius elementarios vadybos ir institucinio racionalaus valdymo klausimus. Neabejotina, kad įstaigos vadybos pokyčių procesai turi vykti pagrįstai, protingai, skaidriai ir viešai. Kaip nurodo „optimizuojami prokurorai“ savo skunduose, - niekas su jais net nesitarė, niekas jų net nepaklausė, nors pirmiausia šis optimizavimas palies juos ir jų šeimas jų socialines teises ir gerbūvį.

Manome, kad į šią diskusiją turėtų būti įtraukta visa prokuratūros bendruomenė, o pirmiausiai tie, kuriuos tiesiogiai tai galėtų paliesti. Pabrėžtina, jog bet kokia reforma, ar bet koks veiklos optimizavimas turėtų būti vykdomas sistemiškai ir kompleksiskai kartu su kitomis institucijomis, su kuriomis prokuratūra yra funkciškai tiesiogiai susijusi, o būtent kartu su teismais ir ikiteisminio tyrimo pagrindine institucija - policija. Šiuo metu iš disponuojamos informacijos spręstina, kad taip nėra. Ar valstybės institucijos funkcijų vykdymo prasme būtų normali situacija, kada teismai ir policija tam tikroje apibrėžtoje vietovėje vykdytų institucinę veiklą, o prokuratūros padalinio nebėliks. Esant tokiai situacijai prokuratūros funkcijos bus vykdomos „pagal iškvietimą“? Detaliau kalbėti apie tokios prokurorinės veiklos kokybinį aspektą nėra prasmės. Manoma, kad perdėtai drąsiai ir atvirai kalbama apie taip vadinamą „mobilųjį prokurorą“. Manome, kad tokio modelio prokuratūros padalinių organizavimas yra tiesioginis institucijos identiteto ir autoriteto praradimas. Ir ne tik prokuratūros bendruomenės akyse, bet ir visuomenės narių tarpe. Galbūt tai ateities perspektyvinis veiklos modelis, bet esant šiandieninėms sąlygoms ir prielaidoms – tokia realizacija neįmanoma. Pažymėtina, jog Prokuratūros įstatymo 9 str. 1 dalyje nurodoma, jog teritorines prokuratūras steigia, reorganizuoja ir likviduoja, jų statusą, struktūrą, kompetenciją ir veiklos teritorijas, atsižvelgdamas į įstatymų nustatytas apygardų ir apylinkių teismų veiklos teritorijas, nustato generalinis prokuroras. Ar šiuo metu jau yra žinoma, kokie pakitimai ir kada įvyks teismų sistemoje ?

Pažymėtina, jog 2011 metais Prokurorų profesinė sąjunga taip pat pasisakė už prokuratūros veiklos optimizavimą, darbo efektyvumo didinimą (panaikinant funkcijų dubliavimą), racionalų finansinių ir žmogiškųjų išteklių naudojimą. Profesinė sąjunga ne kartą atkreipė vadovybės dėmesį į netinkamai vykdomą prokuratūros reformą, kuri iš esmės virto kosmetiniu institucijos fasado pagražinimu, pavadinimų pakeitimu. Tačiau esminės problemos nebuvo tinkamai identifikuotos, todėl reformos neišsprendė pagrindinių klausimų (prokurorų autoriteto ir lyderystės ikiteisminiame tyrime, prokurorų savivaldos, skaidrumo skiriant į pareigas ir pan.). Priešingai, darbo organizavimo ir funkcijų vykdymo prasme įnešė disbalansą ir sumaištį. Tokie nepamatuoti įstaigos vadovybės veiksmai sukėlė bereikalingą įtampą institucijos viduje, funkcijų vykdymo kokybė ne tai, kad nepagerėjo, o dar pablogėjo ir blogėja šiuo metu, jau nekalbant apie prokuratūros prestižo nuosmukį.

Šias ir kitas darbo organizavimo ir funkcijų vykdymo spragas papildomai identifikavo 2013 metais Prokurorų profesinės sąjungos užsakytas ir atliktas „Prokurorų požiūrio į reformą ir patiriamą streso tyrimas“ (prof. dr. Gintautas Valickas ir doc. dr. Kristina Vanagaitė. Atliktus tyrimus ir jų pagrindu publikuotus mokslinius straipsnius galima rasti tinklalapyje www.prokuroruprofesinesajunga.lt). Šio tyrimo išvadose nurodoma, jog „1.1. p. reforma nesukėlė

jokių teigiamų padarinių (pvz.: nepanaikino prokurorų darbo funkcijų dubliavimo, neleido optimaliai panaudoti turimų finansinių išteklių, neužtikrino tinkamo mikroklimato sistemoje dirbantiems žmonėms ir pan.); 1.2. p. reforma paskatino įvairius neigiamus padarinius (pvz., tapo neaišku, kas už ką atsakingas, ženkliai padidėjo prokurorų darbo krūviai, nusikaltimų tyrimo organizavimas tapo sudėtingesnis ir pan.); 1.3. p. reforma prokuratūros sistemoje paskatino prisitaikėliškumą (pvz., prasidėjus reformai, prokurorai ėmė bijoti atvirai sakyti tai, ką galvoja, į vadovaujančias pareigas generalinėje prokuratūroje buvo atrinkti vadovybei lojalūs darbuotojai ir pan.);“ Pažymėtina, jog esminės prokuratūros institucinės veiklos problemos (jei akcentuotai aptariame procesinio darbo problematiką) glūdėjo prokurorų santykiuose su pagrindine ikiteisminio tyrimo institucija - policija. Tai ikiteisminio tyrimo kokybinė erdvė: prokuroro nurodymų nevykdymas, policijos vadovų nusišalinimas nuo ikiteisminio tyrimo probleminių klausimų sprendimo, nusikalstamų veikų akivaizdus neregistruojamas ir netgi tyčinis slėpimas (Lietuvos kriminologų asociacijos prezidento Gintauto Sakalausko vieši pasisakymai apie policijos neregistruojamas nusikalstamas veikas, apie visiems teisėsaugos pareigūnams žinomą akivaizdžią tiesą, jog mobilaus telefono vagystės nėra registruojamos ir ikiteisminiai tyrimai dėl jų nėra pradedami, nes policija neturi tam lėšų, todėl telefono vagystė Lietuvoje jau nebe nusikaltimas). Prokurorų patiriamą stresą tyrę mokslininkai ne vieną kartą konstatavo, jog prokurorai tam tikrais atvejais patiria pastovų aukštesnį nei vidutinio lygio stresą ir tai labai pavojinga tendencija tiek psichinei tiek fizinei sveikatai, tačiau nei prokuratūros vadovybė, nei Lietuvos valdžia jokio didesnio dėmesio šiai problemai neparodė. Tai labiausiai ir nuvilia, kad didžiausias Lietuvos turtas - jos žmonės, kvalifikuoti valstybės labai dirbantys darbuotojai, absoliučiai neįdomūs valdžiai ir jos skiriamiems vadovams. Štai pagrindiniai klausimai, kuriuos turime spręsti dabar ir nedelsiant.

Atsižvelgiant į besiformuojančią situaciją, Prokurorų profesinė sąjunga turi keletą pasiūlymų dėl prokuratūros veiklos optimizavimo. Siūlome elgtis europietišškai ir civilizuoti, nenaikinti (arba reorganizuoti siūlomu būdu) žemiausios grandies prokuratūrų, prokurorų ir kitų darbuotojų etatų, o pasinaudoti Lietuvoje ir visame pažangiame pasaulyje žinoma praktika, tai yra atlikti institucijos atliekamų funkcijų ir darbo krūvio auditą. Ir tik po to pradėti pertvarką ar institucijos optimizavimą.

Manome, kad įstaigos optimizavimo klausimai turi liesti visas institucines grandines ir padalinius. Akcentuojame, kad teritorinių prokuratūrų žemiausios grandies prokurorų ir darbuotojų funkcijų optimizavimas, visiškai net nekalbant apie Generalinės prokuratūros ir apygardų prokuratūrų centrinių aparatų optimizavimą, yra objektyviai nepaaiškinamas, o institucijos darbuotojų solidarumo prasme,- net negarbingas.

Inicijuojame diskusiją apie funkcijų ir personalo optimizavimą generalinėje prokuratūroje, apygardų prokuratūrose (centriniai padaliniai). Manome, kad šiuose padaliniuose yra daug perteklinių pareigybių, funkcijų dubliavimo ir neracionalaus valstybės biudžeto lėšų naudojimo.

Pažymėtina, jog dar 2003 metais buvo atliktas Lietuvos Respublikos prokuratūros sistemos veiklos išankstinis auditas, kurio eiga ir išvados buvo išdėstytos išankstinio tyrimo akte. Šio akto išvadose nurodoma, pvz.: 10 p.: didžiausias darbo krūvis yra žemiausioje prokuratūros grandyje – apylinkės prokuratūroje. Aukštesnėse prokuratūros grandyse darbo krūvis mažėja. 13 p.: Darbo laiko sąnaudų rodiklių skirtumai priklauso nuo to, kokio lygio prokuratūroje prokurorai dirba. 15 p.: Iš apklausos rezultatų nematyti, ką, kaip, kodėl taip ar kitaip dirba sistemos administracija.

Ieškant atsakymų, kaip įvertinti prokuratūros sistemos ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, šias funkcijas nagrinėti taip pat labai svarbu. Nors šis veiklos auditas atliktas prieš 17 metų, kai informacinės technologijos dar nebuvo pasiekusios nūdienos lygmens, tačiau jame konstatuotos kai kurios išvados dėl darbo krūvio ir funkcijų dubliavimo yra svarbios ir sprendžiant šios dienos prokuratūros veiklos optimizavimo problematiką.

Pati aukščiausia prokuratūros grandis – generalinė prokuratūra per visą nepriklausomos prokuratūros gyvavimo laikotarpį taip ir liko nereformuota ir neoptimizuota. Nors jau tris dešimtmečius prokuratūros vadovybė akcentuoja demokratines vertybes, teisės viršenybę, skaidrumą, efektyvumą, dvigubų standartų taikymo vengimą, tačiau kaip bebūtų keista per šiuos

dešimtmečius nevyko jokio generalinės prokuratūros įsivertinimo, jokio periodinio viešo veiklos audito?! Prokurorų profesinei sąjungai nežinomas nei vienas atvejis, kada generalinė prokuratūra būtų viešai paskelbusi savo darbo rezultatus, numatytus strateginiame plane, pademonstruotų koks darbo krūvis tenka vienam prokurorui ar valstybės tarnautojui ir pan.

Gal dabar pats laikas, kuomet kalbama apie teritorinių prokuratūrų žemiausios grandies prokurorų ir darbuotojų „optimizavimą“, aptarti ir generalinės prokuratūros padalinių vadovų klausimą kiekybine prasme? Ar jų tiek reikia? Kodėl kai kurie iš jų atlieka funkcijas, kurias gali vykdyti ir paprastas prokuroras arba valstybės tarnautojas? Manome, kad būtų efektyvu, kada generalinės prokuratūros vadovybė galėtų savo pavyzdžiu pademonstruoti, kaip galima optimizuotis ir sutaupyti taip reikalingas pinigines lėšas. O dabar belieka konstatuoti, kad per paskutinius dešimt metų generalinė prokuratūra tik „pūtėsi“ etatų prasme, nors darbinių funkcijų nedaugėjo, aišku, jeigu nekalbėsime apie įvairiems posėdžiams ir darbo grupėms skirtą laiką.

Pavyzdžiui generalinio prokuroro sekretoriatas ar generalinės prokuratūros Personalo ir teisės skyrius, lyginant su kitais teritorinėse prokuratūrose dirbančiais valstybės tarnautojais visada buvo geresnėje padėtyje, nes šių padalinių darbuotojams buvo taikomi kitokie standartai - t. y. skiriami aukščiausi įmanomi darbo užmokesčio koeficientai neeilinio vertinimo metu, o vėliau eilinio vertinimo metu - dar skiriamos papildomos 5 dienos atostogų, tačiau visiems likusiems teritorinių prokuratūrų darbuotojams ir prokurorams metų pabaigoje paaiškinama, jog šiemet ir vėl trūksta lėšų, todėl nėra galimybės pakelti darbo užmokesčio koeficientų valstybės tarnautojams ir pagal darbo sutartį dirbantiems darbuotojams. Kitaip tariant generalinė prokuratūra taikė ir taiko dvigubus standartus tų pačių kategorijų darbuotojams. Pavyzdžiu galėtų būti 2019 metų rudenį atliktas neeilinis tarnybos vertinimas, kurio metu buvo vertinami „savi“ arba „artimiausio rato darbuotojai“. Gal generalinė prokuratūra galėtų pateikti duomenis kas, kada, už ką ir kaip buvo įvertintas 2019 m. neeilinio vertinimo metu? Taip pat generalinė prokuratūra galėtų pateikti duomenis ir nurodyti kas, kada, už ką ir kaip buvo įvertintas 2020 m. sausio-vasario mėnesiais vykusio vertinimo metu? Ar generalinės prokuratūros vadovai tiek 2019 m. rudenį, tiek 2020 m. sausio-vasario mėn. nevertino tų pačių sau „artimų“ žmonių?

Ar siūlant optimizuoti žemiausią prokuratūros grandį apylinkių prokuratūras, nėra taikomi dvigubi standartai? Ar apylinkių prokuratūrų prokurorai nėra diskriminuojami, nustatant pagal galiojančius prokuratūros ir prokurorų kompetencijos nuostatus tokį reglamentavimą, kuris apygardos prokuratūros apylinkės prokuratūros prokurorus padaro išskirtiniais kitų prokurorų atžvilgiu (jų darbo vieta yra visos apygardos prokuratūros teritorija), nes apygardos vyriausiasis prokuroras, dabar netgi be generalinio prokuroro žinios ar sutikimo galės nustatyti tokio prokuroro darbo vietą, nors ir už 80 kilometrų nuo jo dabartinės ar gyvenamosios vietos. Visi kiti prokurorai pagal darbo sutarties sąlygas yra geresnėje padėtyje, nes jų viena iš esminių darbo sutarties sąlygų – t. y. darbo vieta nepasikeičia ir darbdavys jos vienašališkai keisti negali. Antras nemažiau svarbus klausimas, - kaip bus užtikrinamos šių prokurorų socialinės garantijos? Paminėtina, jog ne visi prokuratūroje dirbantys prokurorai ir tarnautojai, ar asmenys dirbantys pagal darbo sutartį turi vairuotojo pažymėjimą ar automobilį. Taigi, koku būdu jie turės vykti į savo naująją darbo vietą ir kas už tai atlygins (kuras, automobilio nusidėvėjimas, civilinės atsakomybės draudimas ir pan.)? Kiek mums yra žinoma prokuratūroje ši problema nėra sprendžiama (išlaidos prokurorams nėra atlyginamos), nors teisės aktai buvo parengti (pvz.: 2019 m. vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės 2012-01-11 nutarimo Nr.31 „ Dėl išlaidų, susijusių su laikinu prokurorų perkėlimu, kompensavimo taisyklių ir prokuroro patirtos turtinės žalos dėl jo tarnybos atlyginimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo). Pagrindinis klausimas išlieka dėl „optimizuotų“ prokurorų vykimo į darbą ir grįžimo laiko įskaitymo į bendrą darbo laiką. Grubiai skaičiuojant, kiekvienas toks prokuroras vykdamas į darbą ir grįždamas iš jo turės sugaišti po valandą laiko. Tai sudarys po dvi valandas per darbo dieną. Mūsų giliu įsitikinimu, vykimas į darbą ir grįžimas namo turi būti įskaitomas į bendrą darbo laiką ir atitinkamai kompensuojamas kuro ir kitos išlaidos. Toks „optimizuoto“ prokuroro vykimas į darbą ir iš jo negali būti prilyginamas įprastiniam vykimui į

darbą ir atgal, nes šiuo atveju tokios sąlygos sukuriamos įpareigojančiais teisės aktais (nesutikimas būtų tolygus atleidimui iš pareigų). Be to paminėtina, jog daugumoje rajonų prokuratūros patalpos neseniai buvo suremontuotas ar renovuotos, išleidžiant tam tikslui nemažas sumas, todėl „namukų“ naikinimas rajonuose galėtų būti traktuojamas kaip vadovybės neūkiškumo ir atsainaus požiūrio į valstybės finansus pavyzdys. Ar iš tokio optimizavimo susidarys kokias nors ekonominė nauda?

Būtų galima vardinti ir plika akimi matomus neadekvatumus (nereikalaujant atlikti jokio audito), t. y. - taikomus darbo organizavimo dvigubus standartus, funkcijų dubliavimą. Pavyzdžiui, kai toje pačioje veiklos teritorijoje sukurti ir funkcijas vykdo du įstaigos struktūriniai padaliniai, - Vilniaus apygardos prokuratūros viešojo intereso gynimo skyrius ir generalinės prokuratūros viešojo intereso gynimo skyrius. Arba išskirtinėje Šiaulių apygardos prokuratūroje egzistuojančių apylinkės vyriausiųjų prokurorų pareigybių kiekis, kai kitose apygardų prokuratūrų apylinkių prokuratūrose sėkmingai tokia ar net didesniame darbo bare darbuojasi skyrių vyriausieji prokurorai. Akivaizdu, kad bent jau diskusija darbo grupėje prokuratūros veiklos procesų optimizavimo galimybėms įvertinti apie atskirų prokuratūros padalinių ir pareigybių funkcijų išgryninimą ir, galbūt, optimizavimą, taip sutaupant institucijos lėšas, būtų naudinga, racionali ir demokratiška.

Išskirtinai paminėtinas, manome, neracionalus piniginių lėšų naudojimo (jei ne švaistymo) atvejis, įkuriant Eurojust'e padėjėjo pareigybę. Kyla atviras klausimas: kokią pridėtinę vertę eiliniams prokurorams, prokuratūros institucijai ir pagaliau valstybei sukuria ši brangiai apmokama ir iš prokuratūros biudžeto išlaikoma pareigybė.

2019 m. sausio mėnesį prokuratūra trankiai paminėjo valstybės atkūrimo 100-čio jubiliejų, skirdama šiam renginiui apvalią sumą lėšų. Kalbama, jog šis išskirtinis, analogų neturėjęs, lyginant su kitomis valstybės institucijomis, renginys kainavo apie 170 000 eurų. Tačiau atsižvelgiant į metų pabaigoje susidariusią lėšų stygiaus problemą turbūt reikėjo elgtis šiek tiek kukliau ir atsakingiau, nes praėjus metams po šio renginio reikia „optimizuoti“ apylinkių prokurorus.

Tokių ir analogiško pobūdžio klausimų galėtume iškelti ir daugiau.

Nesuprantamas ir nepaaiškinamas prokuratūros vadovybės noras labai greitai vykdyti optimizavimą dar ir dėl to, kad nėra aiškūs pagrindinės ikiteisminio tyrimo institucijos - policijos ir teismo struktūrinių pokyčių vykdymo planai. Naujai paskirtas policijos generalinis komisaras viešai yra išreiškęs poziciją, kad policijoje vyks struktūriniai pokyčiai, tačiau iki galo nėra aiški jų kryptis ir turinys. Tas pats paminėtina ir apie teismus, kurie svarsto, kuriose savivaldybėse Teismo rūmų neliks ir nurodo, jog jų planai bus įgyvendinti ne anksčiau 2022 metų.

Manome, kad teisėsaugos ir teismų sistemos reformos Lietuvoje turi būti vykdomos koordinuotai, vadovaujant Lietuvos Respublikos Seimui ir atsižvelgiant į naujus Teisinės sistemos reformos metmenis. Taigi prokuratūros bandymas aplenkti visus optimizavimosi proceso dalyvius, savo procesinius partnerius, neatlikus savo veiklos audito ir neišsiaiškinus realių policijos ir teismo planų, panašus į bėgimą prieš traukinį. Pažymėtina, jog teismų sistema, siekdama nesukelti nereikalingų įtampų, iš anksto informavo savo teisėjų bendruomenę ir visuomenę pabrėždama, jog apylinkių teisėjų ir valstybės tarnautojų darbo vietų rajonuose nesumažės. Darbo krūvio problemas teismai sėkmingai sprendžia persišūdami iš vieno teismo į kitą bylas, o ne varinėdami iš vieno teismo į kitą teisėjus.

2016 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimas savo nutarimu patvirtino 17-osios vyriausybės programą, kurioje teigiama, jog bus atkurtas visuomenės pasitikėjimas teismais ir prokuratūra, sukurtas teisinės sistemos atvirumas ir skaidrumas, valdžia stiprins prokuratūros savivaldą, užtikrins prokurorų ir teisėsaugos pareigūnų motyvaciją ir profesionalumą. Negalima paneigti valdžios siekio ir pastangų sprendžiant įsisenėjusias apylinkių ir apygardų prokurorų darbo užmokesčio problemas ir tokiu būdu šiek tiek skatinant prokurorų motyvaciją bei profesijos prestižą, tačiau šis siekis nėra pakankamas žvelgiant į valdžios užsibrėžtus tikslus. Manome, jog realios savivaldos prokuratūroje sukūrimas padėtų išspręsti įsisenėjusias aukščiau aprašytas, dar

2013 metais identifikuotas problemas, padėtų keisti prokuratūros bendruomenės ir Lietuvos visuomenės požiūrį į pačią instituciją, grąžintų pasitikėjimą ja.

Todėl kreipiamės įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turinčius subjektus su prašymu įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir parengti bei priimti atitinkamas prokuratūros įstatymo pataisas, užtikrinančias realią prokurorų savivaldą karjeros (atrankų į pareigas), tarnybos vertinimo, prokurorų drausminės atsakomybės, prokuratūros struktūrinių pertvarkymų klausimais, nes pastarųjų dešimties metų prokuratūros vadovų veiksmai prokurorų ir personalo atžvilgiu bei vadovybės administracinė praktika, optimizuojant veiklą, daugelį prokurorų ir prokuratūros personalo verčia abejoti, ar tikrai dirbame skaidrioje, europietiškoje valstybinėje institucijoje.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus prašome įvertinti šiame rašte išdėstytas problemas ir savo kompetencijos ribose pavesti atlikti prokuratūros veiklos auditą, įvertinant dėl kokių priežasčių susidarė lėšų trūkumas prokuratūroje (neūkiškumas, lėšų eikvojimas nereikalingoms vadovų kelionėms-komandiruočiams, funkcijų dubliavimas ir pan.) ir kaip galima būtų sutaupyti reikalingų lėšų atsisakant nereikalingų ar dubliuojamų funkcijų, pareigybių ir struktūrinių padalinių.

Lygių galimybių kontrolierės prašome pagal šiame rašte nurodomus duomenis surinkti informaciją ir įvertinti ar prokuratūros sistemoje dirbantys valstybės tarnautojai nėra diskriminuojami, kai vieniems visada atsiranda lėšų pakelti tarnybinio atlyginimo koeficientams ir po to dar paskirti papildomas 5 dienų atostogas, o kiti vertinami ne pačių prokuratūros vadovų, o sudarytoje vertinimo komisijoje ir šiems valstybės tarnautojams tarnybinio atlyginimo koeficientas padidinamas geriausiu atveju vienam darbuotojui iš to paties struktūrinio padalinio. Taip pat ar apygardų prokuratūrų apylinkių prokuratūrų prokurorai nėra diskriminuojami, lyginant su kitais prokurorais (apygardų specializuotų skyrių ir generalinės prokuratūros prokurorais, jų darbo vietas nustatant visoje apygardos prokuratūros teritorijoje, sudarant galimybes juos „mėtyti“ po visą apygardos prokuratūros teritoriją, tinkamai neužtikrinant jų socialinių garantijų ir nekompensuojant atsirandančių nuostolių.

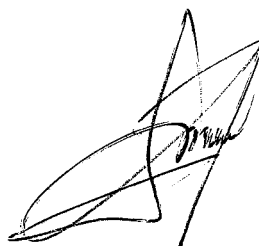
Generalini prokurore, prašome atkreipti dėmesį, kad ruošiamas vykdyti taip vadinamas institucinės veiklos optimizavimas ir rengiami pokyčiai nieko bendro neturi ir negali turėti su kuriu šiuolaikinės institucijos modeliu. Pateikiami optimizavimo variantai iš esmės proceso kokybine prasme nesprendžia jokių probleminių darbo organizavimo klausimų, manome, kad priešingai - juos sukuria. Taip pat manome, kad jie tikrai neišspręs ir įstaigos finansinio pobūdžio nesklaidumų,- paprasčiausiai tam nėra net minimalių prielaidų.

Taigi prašome stabdyti nepasvertas ir nepamatuotas prokuratūros bendruomenę supriešinančias „optimizacijas“. Kartu pastebime, kad Prokurorų profesinė sąjunga panaudos visus svertus ir galimus gynybos būdus ir priemones apginti savo narių prokurorų teises ir teisėtus interesus, jei jie bus pažeisti nepamatuotų ir nepasvertų „optimizavimų“ procese.

Esame pasiruošę nuolatiniam dialogui ir diskusijai, pačių racionaliausių institucijos veiklos organizavimo būdų paieškoje ir praktiniame realizavime.

PRIDEDAMA. (Tik išoriniams adresatams) 1) Šakiuose, Vilkaviškyje, Molėtuose, Raseiniuose, Radviliškyje, Lazdijuose dirbančių prokurorų ir prokuratūros personalo raštai dėl optimizavimo (Viso 17 lapų);

Prokurorų profesinės sąjungos pirmininkas

Julius Rėksnys